

Mel i Sucre

Obra Cultural Balear - Sant Joan

Novembre / 1996 - núm. 197

PENYA MOTORISTA

40è ANIVERSARI

MEL I SUCRE. Novembre, núm. 197. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48. 07240 Sant Joan (Mallorca).

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Miquel Company.

Tirada actual: 500 exemplars.

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer

Coberta: Fotografia de la festa de Sant Cristòfol cap a finals dels anys 50 d'Antoni Sastre. Idea i muntatge de J. Font

Contracoberta: Fotografia de G. Florit. Idea i muntatge de J. Font

Fotografies de G. Florit, J. Sastre i J. Font

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Els articles publicats a la revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

— **Notícies locals**

— **? 08,** per J. Falconer

— **Ajuntament,** per J. Sastre i F. Nicolau

— **Aclariment,** per J. Sastre

— **Garbes del P. Ginard (II). Noces i enterraments,** per J. Estelrich

— **Excursió,** per J. Moratinos i J. Sastre

— **Mel i sucre, dolcet, dolcet,** per J. Bauçà

— **Meteorologia,** per M. Company i M. Alzamora

— **Pobres segrestats,** per B. Matas

— **Al fill de Joan Moratinos i Neus Bordoy, el nostre nét,** per C. Jaume

— **Dedicat al director de sa Banca March i la seva senyora, pares d'una preciosa colleta de bessons: nin i nina,** per C. Jaume

— **Agenda**

**El consell de redacció
es reunirà dia 27 de novembre,
a les 21 h, al casal social.
Els col·laboradors
hi estau convidats**

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

— L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.

— Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

Per Tots Sants, el cementeri queda prou enjoiat per rebre la visita de totes les persones que hi pugen per tal de retre homenatge al seus difunts.

— El dia de Tots Sants el cementeri es va omplir de visitants, que aprofitaren la diada per recordar-se dels parents i amics difunts i dur flors a les seves tombes. Com és habitual, pocs dies abans, l'Ajuntament havia fet un repàs al recinte. Netejaren i adobaren els petits desperfectes que s'havien acumulat d'ençà del dia de Tots Sants de l'any passat.

— Una joia de l'arxiu municipal de Sant Joan necessita una restauració urgent. L'any 1864, Pere d'Alcàntara Peña va aixecar el Pla parcel·lari del terme de Sant Joan. És un llibre de gran format que mostra els trossos en què es dividia el nostre foravila fa cent trenta anys, abans que començassin els establiments massius de les grans possessions. També mostra altres detalls com ara camins (pensau que un problema greu que es dóna a molts de pobles i que sens dubte ens afectarà qualche dia és el tancament de camins per part dels qui se'n declaren propietaris; tenir documentats els camins del segle passat és una ajuda inestimable per aturar les pretensions abusives). El gran interès del llibre fa que merescui ser conservat en bon estat. Al llarg dels anys, sobretot per causa de l'ús, s'ha anat deteriorant, fins al punt que es fa imprescindible restaurar-lo. Tècnics del Consell de Mallorca estan avaluant el cost que suposaria aquesta restauració, que s'espera que es podrà dur a terme ben aviat.

— Una família de santjoaners acull durant un mes una nina txetxena de tretze anys, de nom Petimat Temirbieva. Un grup de cinquanta al·lots de Txetxènia han vingut a passar un mes a

Mallorca. Com sabeu, aquesta antiga república soviètica ha patit una guerra sagnant amb Rússia. Molts de països europeus han convidat nins txetxens per donar-los una mica de conhort. La nina que ha vingut a Sant Joan va ser rebuda amb tots els honors a la Casa de la Vila, on va ser obsequiada per al·lots santjoaners de la seva edat, i passarà un mes amb la família d'en Joan Calderer.

El marge de Consolació és una bona mostra de com cal fer una paret de pedra.

— Pocs dies abans de Tots Sants es va enllestir el marge de la dreta del camí del cementeri. L'obra, que s'ha fet en un temps breu atesa la seva importància, té una gran qualitat i segons els entesos és un marge fet com els d'un temps. La gentada que visità el cementeri va tenir ocasió d'admirar-la, tot i que no faltaren els descontents que diuen (ho deuen haver somiat) que el poble té mancances més peremptòries que la d'un marge de pura planta.

— El 14 de novembre va tenir lloc a la Casa de Cultura una conferència sobre “Els drets humans i els nins als països en guerra”, a càrrec de Maria Vázquez, presidenta de la Creu Roja de Sóller i col·laboradora de l'Oficina de Drets Humans del Ministeri d'Afers Estrangers. Va ser una conferència organitzada per la Mancomunitat del Pla amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Joan.

— La Peña Motorista de Sant Joan celebra enguany el quarantè aniversari. Amb aquest motiu ha organitzat una exposició que permet seguir la ja llarga història d'aquesta associació, a través de fotos, retalls de premsa, programes d'actes, etc. L'exposició s'ha muntat al número 3 del carrer del Mestre Mas (veinat de Can Fiol) i està oberta els diumenges.

— Ara que s'ha tancat l'any agrícola ja és possible fer-ne un balanç. La producció de cereals ha estat molt bona; la d'ametles ha estat fluixa (curiosament havien retut més aquests anys passats, molt més eixuts que l'actual); les fruites i les hortalisses han estat retents, pel que fa a la quantitat, però el preu no ha acompanyat.

POUS - CISTERNES - SÍQUIES - DEMOLICIONS
FEINES AMB COMPRESSORS - RETRO
MINIEXCAVADORES

Gabriel Gayà Morlà

Cooperativa, 5-7
Tel.: 64 78 69. Mòbil: 908 53 58 76
07260-PORRERES

 BANCA MARCH

C/ de Mestre Mas, 11
Tel.: 52 60 66
07240 Sant Joan

— A final del mes passat es va obrir un camí nou a Sant Joan. El carrer de la Princesa, que fins ara s'aturava una mica més amunt del carrer de Mestre Mas, ara arriba al carrer de Tramuntana (el que parteix de devora el transformador que hi ha al capdamunt del carrer de Fra Lluís Jaume). La iniciativa d'obrir el carrer ha estat dels veïns. Ara esperen que l'Ajuntament se'n faci càrrec i el doti de les infraestructures necessàries (asfalt, clavegueram, voravies, etc.). L'Ajuntament ja ha manifestat la seva postura favorable a la pretensió dels veïns i mirarà d'aconseguir una ajuda del Pla d'obres i serveis del Consell de Mallorca.

Després de molts d'anys d'espera, la perllongació del carrer Princesa és una realitat.

— La Biblioteca Pública P. Rafel Ginard ha anunciat el seu horari d'hivern. Els dilluns, dimecres i divendres estarà oberta de 5 a 7 de l'horabaixa. Els dijous i dissabtes, de 10 a 1 del matí.

— El Govern Balear ha posat en marxa el projecte Mirall, que promet una milionada, concretament 12.000 milions, per a la reforma dels nuclis històrics dels pobles del Pla. Els plans anteriors, Leader i 5B, varen ser acollits amb entusiasme pels responsables municipals, però com que a la fi tot va acabar en no-res, aquesta vegada es mostren desconfiats. Una crítica que es fa al Projecte és que està orientat a l'embelliment dels pobles, quan el que fa més falta són inversions per revitalitzar econòmicament la zona.

— L'estranya actuació d'un àrbitre al partit Sant Joan-Barracar ha posat de manifest la mala formació que pateix la majoria d'aquest col·lectiu. Jesús Muñoz Infante, que arbitrava aquell partit, va enviar un jutge de línia als vestidors abans que acabàs el partit. Diu que ho va fer perquè el públic molestava el *linier* i no li deixaven fer la seva feina adequadament. Tanmateix, aquest tipus d'actuació no està permesa pel reglament. El Col·legi d'Àrbitres farà passar una prova als seus afiliats per aconseguir que, com a mínim, no cometin errades en qüestions purament tècniques.

— La Guàrdia Civil va haver d'espanyar un vidre de la sala on hi ha el caixer de Sa Nostra, perquè una dona hi havia quedat tancada i no podia sortir. Es veu que amb la pluja la porta va revenir i no hi havia manera d'obrir-la.

EL VOSTRE POU DE FRANC

(Si no trobam aigua)

Us garantim l'aigua, si no és així
el pou no us costarà res.

Us ho feim de **franc**

SERVICIOS DE AGUAS

SUBTERRÁNEAS

PALMA, SL

TELÉFONS:

60 50 75 - 909 32 56 30

Si no trobam aigua només haureu de pagar
el carburant emprat

JAUME SASTRE BAUZA

Pintor

C/ de Josep Rosselló i Ordines

Tel.: 52 65 53 / 907 32 66 07

Sant Joan

Una dona externa va quedar tancada al caixer de Sa Nostra i la guàrdia civil va haver d'espantar un vidre per tal que en pogués sortir.

— Uns lladres varen entrar durant la matinada del 14 al 15 de novembre a Ca Na Mates i se'n dugueren una certa quantitat de diners, sembla que no massa elevada. El matí del 16, a primera hora, la Guàrdia Civil va anar a escorcollar una casa del carrer de l'Ermità, on viuen uns externs. Encara que la gent va associar els dos fets, pareix que no tenen relació, ja que, segons va publicar el *Diario de Mallorca*, un dels habitants d'aquella casa fou detingut aucsat d'estar relacionat amb una banda organitzada de tràfic de drogues sintètiques a la part forana.

— La Cooperativa va ser víctima també d'un robatori. Els lladres se'n dugueren coses de menjar. Li va passar igual a Arnau Bronder, a qui escuraren una conservadora que té a una casa devers el pou Nou.

— Sant Joan té un valor oficial de 2.391 milions de pessetes, segons les darreres valoracions cadastrals. D'aquests milions, 2.113 corresponen a les finques urbanes i 277 a les rústiques. Aquests valors no tenen gaire importància absoluta, però si una gran importància relativa. Si es divideix el valor entre el nombre d'habitants, surten 1.420.000 pessetes per persona. Això és dues vegades i mitja menys que la mitjana de Mallorca (3.638.000).

També és més baix que els valors mitjans dels sis pobles que confronten amb Sant Joan (en milers de pessetes: Petra, 1.971; Vilafranca, 2.241; Porreres, 2.331; Montuïri, 2.272; Llorito, 2.021; Sineu, 2.220).

— La Parròquia de Sant Joan ha publicat el seu calendari pastoral per al curs 96-97, juntament amb les parròquies solidàries de Montuïri, Porreres i Algaida. Hi ha un programa de

**SAPS QUIN ÉS EL TEU MALNOM?
SAPS DES DE QUAN EXISTEIX?
SAPS QUÈ SIGNIFICA?...**

BEN AVIAT HO PODRÀS SABER

**SI TENIU
FOTOGRAFIES
ANTIGUES**

(anterior als anys setanta)

feis-ho saber a
Gracià Sànchez

Hem començat una nova secció:

**FOTOGRAFIES
D'ANTANY**

formació cristiana per a tots, amb el títol «Celebrar la fe. Sagraments, signes de vida cristiana», que es repartirà entre les quatre parròquies. A cadascuna hi haurà també un curset prematrimonial (el de Sant Joan començà el 30 de setembre). Els baptismes es podran celebrar el primer diumenge de cada mes (tret del març, que és quaresma), o bé dins la missa dominical de les deu i mitja. Cada dimarts, hi ha catequesi infantil a Ca les Monges. També hi ha catequesi juvenil per als qui es vulguin confirmar i catequesi per a pares i mares. La penitència se celebrarà el 21 d'octubre, el 21 de desembre, el 22 de març i el 23 d'agost. Els dissabtes i diumenges vespre hi haurà missa a les 7 (hivern) o a les 8 (estiu). Els diumenges dematí continuarà la tradicional missa de les deu i mitja. A Consolació, els diumenges hi haurà missa a les quatre i mitja (hivern) o a les sis (estiu).

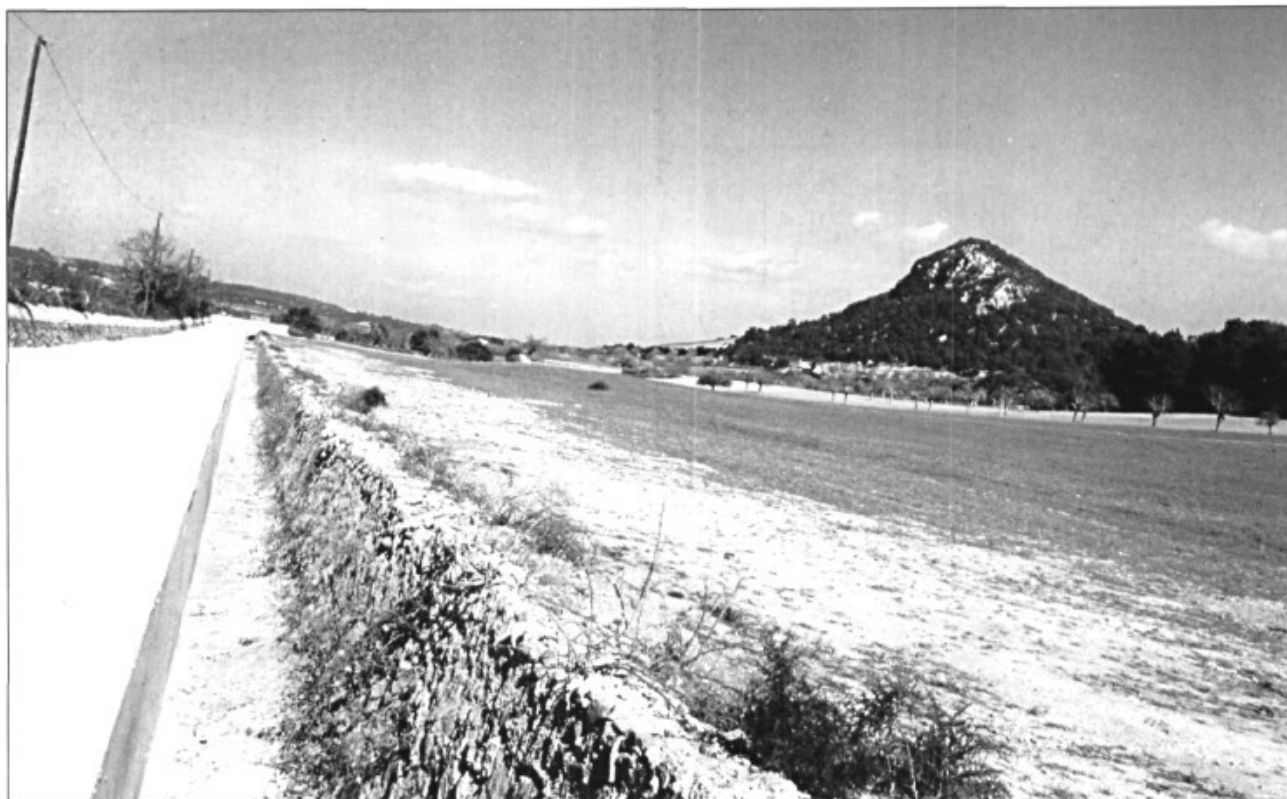

Els Dansaires d'Iluro, entre d'altres, foren els encarregats d'amenitzar la vetllada folclòrica en commemoració de l'aniversari d'Aires de Pagesia.

— L'Ajuntament de Sant Joan i l'Associació de Comerciants-PIMEM estudien la instal·lació d'una àrea de serveis que donaria resposta a les futures necessitats de sòl industrial. Les dues parts creuen que el lloc més adient seria devora la carretera de Vilafranca. Els botiguers, però, afegeixen que no hauria de ser gaire enfora del nucli urbà. El mal d'aquesta iniciativa és que s'ha fet molt tard, quan la majoria de les empreses ja s'han instal·lat. Actualment hi ha naus industrials a les tres carreteres que surten de Sant Joan (Petra, Vilafranca i Palma). La majoria són de construcció recent, cosa que fa que els propietaris no pensin de cap manera a mudar-se de lloc.

— El tercer carril de la carretera de Manacor que s'ha construït recentment entre el Pinaró i Son Comelles genera greus dificultats per accedir d'una part a l'altra del camí d'Horta. Aquest camí és molt transitat pels pagesos (com sabeu, el nostre terme municipal s'estén molt per aquella zona). Abans podien travessar la general, però ara han de fer una gran marrada per canviar de sentit. El batle ha demanat solucions al conseller de Foment, però es veu que el remei no és fàcil. Una de les propostes seria fer un túnel, però tendria l'inconvenient que s'inundaria fàcilment i, a més, seria molt costós.

— L'Ajuntament, en col·laboració amb el CIM, ha organitzat un curset de natació on poden prendre part tots els nins interessats. Les classes es faran cada dissabte a la piscina climatitzada d'Inca. El preu és de 4.000 pessetes per tot el curs, més una assegurança obligatòria de 460. Això no inclou el transport, que cadascú s'haurà de procurar privadament.

Alguns camins del nostre terme han sofert un canvi considerable, ja que les millores quant a voreres i paviment han estat notables. Sembla que les autoritats competents han posat fil a l'agulla per tal d'evitar torrentades i inundacions.

— Les institucions públiques de les nostres illes han adesat una sèrie de camins al voltant Sant Joan. A la zona de la Bastida, han eixamplat i engravat alguns camins, i han adobat i ampliat la síquia que va ran ran. Precisament, a la Bastida hi ha moviment de construcció, diuen si per dedicar-se a l'agroturisme. D'altra banda, els antics amos ("Xicotes") han deixat la possessió. Els nous amos, diuen, seran magribins.

— Un grup de 36 pensionistes han passat una quinzena de dies a Salou (a la costa Daurada), dins el programa "Vacances tercera edat" organitzat per l'Insero. De cada any, els nostres jubilats tenen més ganes de passejar-se i s'apunten en nombre creixent a aquests viatges socials.

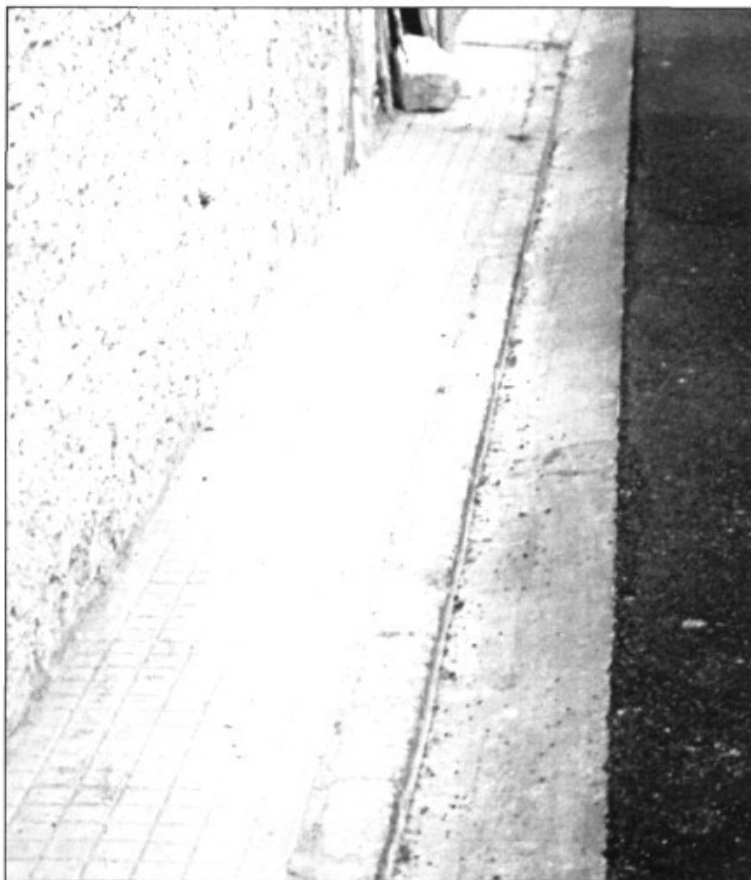
— La pluviometria d'enguany és un fet excepcional, si la comparam amb la que estàvem acostumats a tenir els darrers anys, ja que a hores d'ara hem superat considerablement la mitjana estimada com a idònia a la nostra vila (uns 600 l/m²). Tot el que plgui d'aquí a final d'any a tot Mallorca no farà res més que omplir el aqüífers que les darreres dècades hem buidat d'una manera brutal i potser els dirigents del Govern Balear se sentiran avergonyits de continuar amb el transport d'aigua potable de Tarragona que actualment encara realitzen.

— El passat diumenge dia 20 d'octubre es va celebrar la festivitat de les Verges. Hi va haver serenates a discrecció i vàrem poder veure alguns jovenel·lons que passejaven un clavell que, suposam, varen regalar a les seves amiguetes. També els músics del grup Aires de Pagesia varen recórrer els carrers i s'aturaren davant algunes cases on teòricament, i mentre no es demostrï el contrari, hi habiten verges. Durant els dies precedents no faltaren els bunyols, tant pel que fa a la parada habitual que fan les germanes *Carteres* com la ja habitual bunyolada de l'escola.

— Durant aquest mes passat s'ha posat una capa asfàltica en alguns dels nostres carrers:

Palma, Bellavista, Parres, Desert... Com haureu pogut observar i patir, si és que gosau caminar per damunt les voreres que hi ha per la nostra vila, sembla com si anàssiu per les muntanyes russes de qualsevol parc d'atraccions. Segur que més d'un heu estat a punt de fotre de grapes. L'únic culpable és l'Ajuntament, ja que no hi ha cap altre lloc a Mallorca en què el Consitori no marqui quines han de ser les directrius que s'han de seguir per realitzar les voreres. Només esdevé a Sant Joan que cadascú faci el que trobi, ja els nostres dirigents no saben què han de fer i, a més, segons d'on ha girat el vent han fet alçar les voreres, han fet construir siquioles o han deixat que els veinats no les aixecassin. En poques paraules, no tenen ni ordre ni concert, no han sabut fer el que era més lògic: cada sèrie d'anys cal llaurar l'asfalt per tal de trobar el fort del carrer.

Sant Joan és un caos: voreres altes, voreres baixes i siquioles. Alguna cosa més?

—El 6 de desembre, a les 8 del vespre al Saló de Sessions de l'Ajuntament, es presentarà el llibre *Els malnoms de Sant Joan (segles XIV-XX)*. En són autors Francesc Canuto, Josep Estelrich, Joan Font, Joan Moratinos i Mateu Sastre. L'obra, resultat d'una llarga labor individual i de més d'un any de feina col·lectiva, és el recull exhaustiu i sistemàtic de tota la informació disponible sobre malnoms a les fonts escrites i orals de Sant Joan. Conté, per això, tant els malnoms actuals com els que han duit els nostres avantpassats. A més de la relació de malnoms amb els llinatges associats hi ha un estudi genèric, històries relacionades amb els portadors de molts de malnoms, les explicacions de molts d'ells, gloses, un estudi sobre els tractaments tradicionals, etc. Presentarà l'acte Francesc Canuto. Hi intervendran Mateu Sastre i Cosme Aguiló i Adrover. Aquest, expert reconegut en temes de toponímia i antroponímia, és l'autor del pròleg del llibre.

 "la Caixa"

AGÈNCIA DE
SANT JOAN

Carrer Bellavista, 38

Tel.: 52 60 78

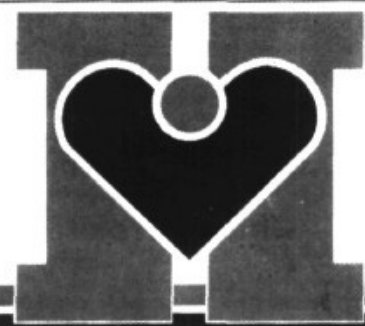
PLANTERS i ORNAMENTALS **PLANTERS**
NICOLAU

C/ de Ramon Llull, 52
07240 Sant Joan
Tel.: 56 03 46
52 61 87 (part.)

NICOLAU

ORNAMENTALS

HIPER MALLORCA

Hiper & Centro

SUPERMERCADO Xim's

La Caja de las SORPRESAS

GRUPO UNAGRAS

VIAJES AL CARIBE
UN OPEL CORSA

Al comprar dos productos UNAGRAS (distintos) podrá sacar una papeleta de LA CAJA DE LAS SORPRESAS. Si recibe premio inmediato ¡ENHORABUENA!! si no participe en el importante sorteo de fantásticos VIAJES AL CARIBE y un fabuloso OPEL CORSA

del 8 al 21 de noviembre

235

Cerveza 1/4 p-6 san miguel

235

Brandy ballerina lote ahorro p3

427

Papel higiénico scotex p-12

129

139

129

109

99

leche desnatada asturiana 1'5 l.

leche entera asturiana 1'5 l.

leche semidesnatada asturiana 1'5 l.

Aceite girasol botella l. unagras

Don García ROSADO

Don García TINTO

Don García BRIL

Vino don garcia rosado 1 l.

Vino don garcia tinto 1 l.

Vino don garcia bril 1 l.

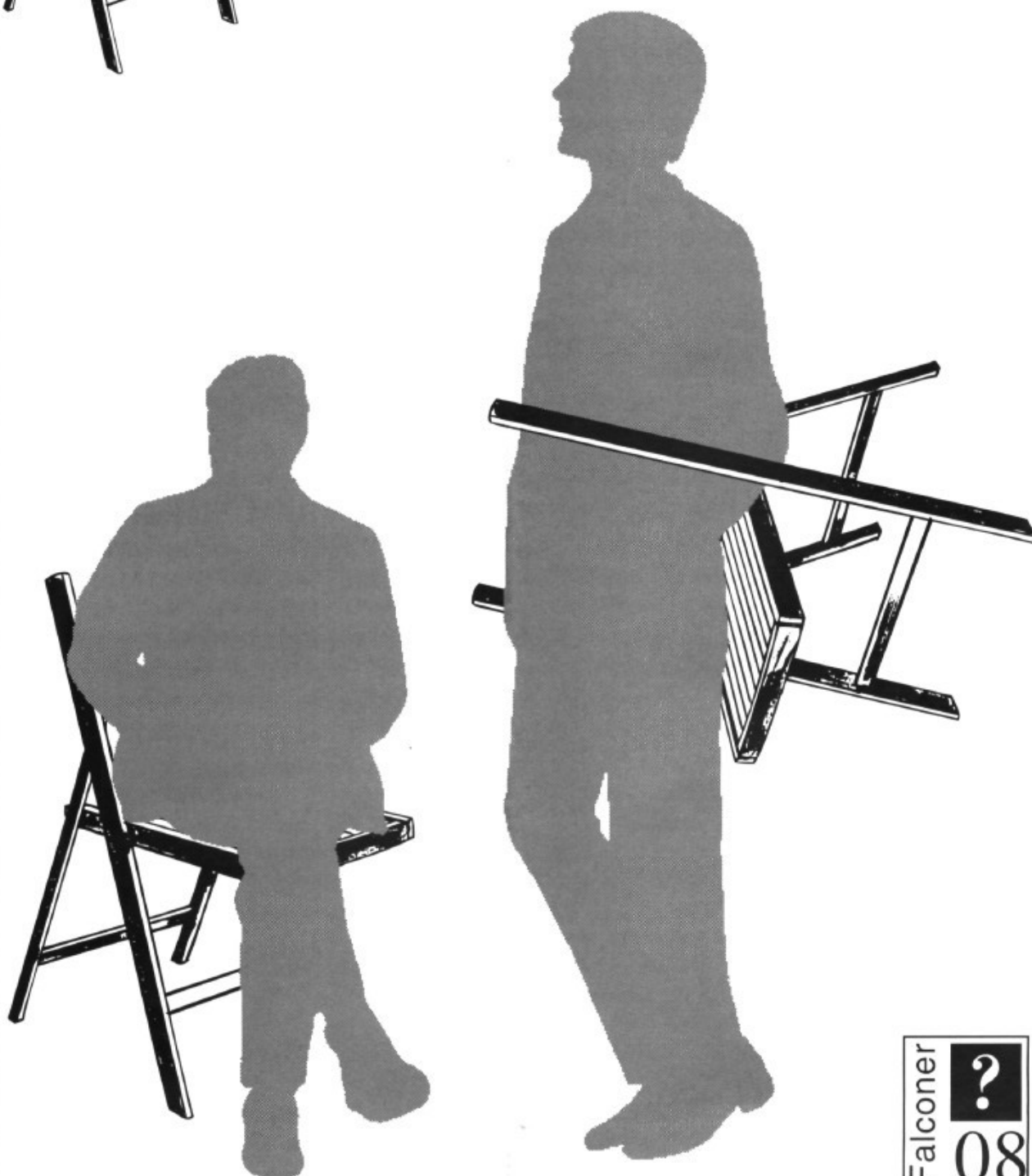

Aferrats al poder

Els

a la cadira

= nou model de cadira per a polítics.

AJUNTAMENT

Resum de la sessió ordinària de dia 12/11/96. La sessió va començar puntualment a les 8 del vespre, amb l'assistència de 6 regidors. No assistiren Joan Matas (PP), Francesc Nicolau (PSM) i Amador Bauçà (UM), tots tres per causa justificada.

1. Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

L'acta es va aprovar amb una rectificació proposada per Joan Sastre (PSM).

2. Recepció definitiva de les obres d'asfaltat del Camí dels Calderers i cancel·lació de la garantia de la contracta.

Ha transcorregut un any des de la finalització d'aquesta obra, i en vista que no ha tengut desperfectes fora del comú, i que tots els informes són favorables, la comissió informativa pertinent proposa al Ple fer la recepció definitiva, i cancel·lar la garantia, tot retornant la quantitat dipositada a l'efecte. La proposta es va aprovar per unanimitat.

3. Informe del Projecte de la Variant de Vilafranca (carretera C-715, Palma-Cala Rajada)

Una vegada estudiat aquest projecte, gran part del qual afecta terres del terme municipal de Sant Joan, l'Ajuntament ha decidit fer dues propostes que creu revertiran en benefici dels santjoaners, que afecten als accessos i sortides de la carretera. Són aquestes:

- Que es tenguí en compte que la nova carretera afecta terrenys conreats; per tant, s'han de preveure accessos i sortides que permetin el trànsit de maquinària agrícola pels camins rurals.

- Que es faci una rotonda al creuer de la carretera que puja cap a Sant Joan, per facilitar l'accés i la sortida dels vehicles que vinguin del poble, o hi vagin.

Es va aprovar per unanimitat remetre aquestes propostes a l'autoritat pertinent.

4. Aprovació de la liquidació de recaptació executiva durant el 2n trimestre de 1996.

Es tractava de donar la conformitat a aquesta liquidació, proposada pel Servei de Recaptació de Tributs de la Conselleria d'Economia i Hisenda del Govern Balear, que ha resultat amb un saldo a favor de l'Ajuntament de 163.616 ptes. Es va aprovar per unanimitat.

5. Modificació, per a 1997, de les ordenances fiscals municipals de les taxes per serveis de clavegueram i de recollida de fems.

Aquestes taxes han de servir per fer front als 4.804.259 ptes. que costarà aquest servei a l'Ajuntament durant 1997, i la Comissió de Comptes i Hisenda proposa una puja de les actuals d'aproximadament un 50%. Traduït a pessetes, quedarà d'aquesta manera:

Vivendes habitades o habitables : 4.950 ptes.

Vivendes no habitables : 3.000 ptes.

Restaurants : 19.800 ptes.

Tendes i bars : 8.250 ptes.

Altres locals comercials, industrials o professional : 5.000 ptes.

Així mateix, la taxa de conservació del servei de clavegueram serà de 600 ptes. per connexió.

Tot això tenint en compte que, amb aquesta puja del 50%, la recaptació encara serà deficitària en prop d'un milió de pessetes, que haurà d'absor-

La fiança de l'asfaltat del camí dels Calderers ha tornat al contractista, ja que tot està en regla.

bir l'Ajuntament a compte del seu pressupost general.

Joan Sastre (PSM) va fer notar que això passava per no haver adaptat aquestes taxes anualment, i que si, en comptes de tenir-les congelades des de 1992 ençà, s'haguessin anat apujant un poc cada any (per exemple l'IPC), ara no s'hauria d'apujar aquest 50% exagerat, i possiblement l'Ajuntament podria dedicar aquest milió de pessetes a altres millores o inversions.

El punt es va aprovar per unanimitat.

Municipal.

Es tractava d'un tràmit rutinari, proposat per secretaria, per tal d'ajustar els pressuposts de cara a preparar el tancament a 31 de desembre.

Passat el punt a votació, es va aprovar per unanimitat.

El batle va aixecar la sessió un poc passades les vuit i mitja.

Joan Sastre i Francesc Nicolau

6. Modificació de crèdits del vigent Pressupost

ACLARIMENT

En referència a la informació apareguda al resum de la sessió ordinària de l'1 d'octubre, que fa menció a una reclamació de danys per un accident de circulació (vegeu el punt 11è del resum), l'afectat Martí Bauçà Ginard, *Molondro*, ens ha demanat que donem una explicació de com va ser l'accident, perquè els lectors tinguin coneixement de per què va fer la reclamació.

El dia dels fets l'afectat pujava amb el seu R-6 pel carrer Major i a l'altura del carrer Belisari es va aturar per deixar passar un vehicle que davallava. Quan estava a punt de reemprendre la marxa, un Ford Festa que sortia del carrer Belisari li va esbucar la porta de darrera de la dreta. El conductor del Ford Festa va assumir la culpa, però quan va anar a donar part a l'assegurança, va resultar que al cantó del carrer Belisari amb el Major no hi va haver cap indicador d'Stop, i, com que sortia de la dreta, encara que entràs a una via més important, tenia preferència. Per això mestre Martí es va haver de carregar amb la culpa i amb el cost de la reparació, i, aconsellat per l'advocat de la seva assegurança, va reclamar aquesta quantitat a l'Ajuntament per no tenir aquest cap de cantó degudament senyalitzat.

Convendria que l'Ajuntament tengués més esment amb les senyals de tràfic de dins la vila que no són allà on pertoca.

Joan Sastre

FONTANERIA i FERRERIA

J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
tel. 52 62 77

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

GARBES DEL P. GINARD (11)

Transcripció i notes de Josep Estelrich i Costa

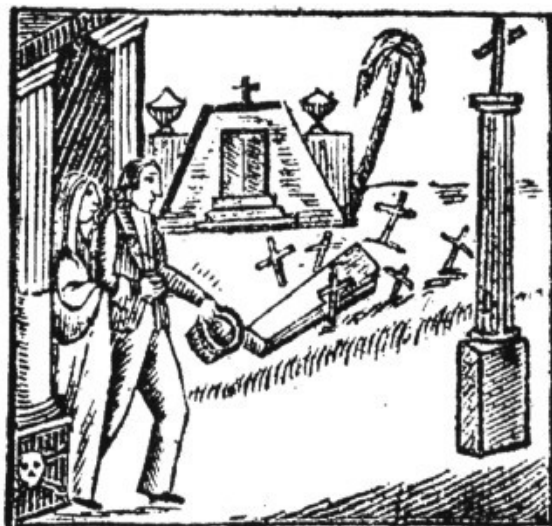
Hi ha dos esdeveniments que fan de cada persona, fins de la més modesta i ignorada, la protagonista per uns dies de la vida social i pública de la vila: són el casament i la mort; una part més o manco nombrosa de veïns participa en els actes que se'n segueixen, i el nom dels protagonistes corre de boca en boca. Aquests actes estan sotmesos a un «ritual» no escrit, però sí ben determinat per unes normes tradicionals que el poble mateix ha anat creant al llarg dels segles i va modificant al pas del temps. A través de la documentació històrica i de la memòria de les persones majors es pot reconstruir el procés d'evolució d'aquests esdeveniments que tan sovint es repeteixen dins la vida d'un poble. El P. Rafel Ginard dóna notícies, en el text que avui reproduïm, dels costums que regulaven cent anys enrere el festeig i les noces, i les exèquies i l'enterrament. És una estampa de la vida quotidiana de la segona mitat del segle XIX i primeres dècades del segle actual, molt semblant a la d'èpoques anteriors, però prou diferent de la dels nostres dies. L'investigador ens va deixar aquesta descripció en l'estil concís i directe dels seus informadors.

NOCES I ENTERRAMENTS¹

Noces

El festeig. Primer, s'ho miraven d'enfora. El passeig era pel carrer o pels caps de cantons. En tocar Avemaries² les al·lotes havien d'esser a ca seva, o si no, una galtada a cada galta, de sa mare. Ells, abans de fer l'entrada, havien de demanar per acompanyar, però no podien passar el portal. Demanaven entrada a la casa quan les relacions se formalitzaven. En tocar la queda³ ja havien d'esser a festejar perquè, acabat de tocar la queda, no obrien. Dins la casa sempre hi havia qualcú que feia la vetla. Lo final el sogre anava a demanar l'al·lota, devers dos mesos abans del casament, el capvespre o el vespre. El qui festejava era a la casa. S'usava fer un present; el feia el sogre: un anell, unes recades, una pulsera, una joia o cadeneta; era costum. Solien fer un poc de refresc, quatre galletes, coca o ensaïmada.

El maneig de la casa i el llit i els mobles els posava ell. Un llit amb màrrega, damunt posts. La màrrega era nova, omplida de palla llarga, fresca, aplegada a l'era. El cap de casa posava lo de la cuina.

Ella posava la caixa i la caixada. Si tenia poca roba, posaven garbons⁴ perquè estufàs. L'adrès de roba del casament solia esser d'ells. Cadascú duia de ca seva els llençols que els donaven. Elles se solien fer roba per tota la vida: se feien camises, faldetes blanques, faldetes de llista de panyo, faldons que eren de llana teixida en casa, i com que la peça no feia l'altària de la dona, hi posaven uns alts. Llavors uns «faldons abrigadors», més

gruixats, roba més closa per posar-se pel cap i sortir al carrer. I lligaven els faldons. Duïen faldons, gonelles, gipó, rebosillo, mocador del cap i mocador pel coll, i el manto tenia blens o flocadura.

El casament. Se solien casar prest, en bon matí. Convidaven poca gent. No hi havia badocs per mirar. Per anar a casar-se, elles se posaven la manta amb vel o la manta amb randa, que era més antiga, tot negra, de seda, o de tamis, i pareixien com a monges. N'hi havia que se propassaven a dur un munt d'or. Ells potser manllavarien sabates o capell.

Deixaven propina per l'escolà: un bòtil de vi i un pa, i ho posaven damunt sa banca del batle. Això a principis de segle.

En el refresc donaven bescuit, dolcetes amb grans d'anís, paciències (galletes ovalades però llises), i per suc, doble anís (anissat d'ara), resolis, aiguardent. El refresc el feien de drets. Tots felicitaven els nuviis: «Que pogueu estar molts d'anys plegats, com Josep i Maria». I els feien obsequis: regalaven una sobrassada, un camaïot, un paner de flors, obsequis de poca importància.

Passaven la lluna de mel sense sortir de Sant Joan. Es Bomber se va casar en temps de segar, i a les 5 del matí ja era a segar. «Tanmateix, deia, què hem de fer aturats?». A mig dia, un poc de pa i sobrassada i figues seques, i el vespre dues sopes esquives o solleriques, amb poca substància, sopes de ca.

No celebraven ni bodes d'or ni de plata.

Casaments de viudos

Un viudo vei s'és casat,
ja no pot fer cosa bona
perquè té sa seva dona
qui seu en es seu costat.

Quan se casava un viudo li feien serenates. Entrada de fosca començaven i fins a mitja nit.

Cantaven i sonaven bidons de llauna, ximbombes, corns, picarols i tota casta d'instruments sense afinar, per tota la vila. I foc, molt de foc, davant la casa dels nuviis; tions de figueres de moro, tot el rotam,⁵ socots, olles plenes de concert. Tres dies durava. A un, fins i tot li arrancaren la sínia i la llenya que tenia devers Gossau-ba, i la hi dugueren per cremar. Era una revetla. En trobar ocasió l'aprofitaven per divertir-se.

N'hi havia que s'ho prenién bé: obrien les portes, parlaven amb els que feien foc i els convidaven a beure.

Enterraments

Quan havien de vetlar un mort a la casa, els parents duïen suc i tabac per convidar els vetladors. En els albats feien un fogaró davant la casa del nin mort i menjaven faves torrades; el padrí del nin pagava les faves per torrar a la gent que vetlava. En el cementeri, a la Casa de l'Obra,⁶ hi havia quatre baüls comuns: un pels homes i un per les dones, de color negre, i un pels fadrins i un pels nins, de color de cel. Se feien molt pocs baüls, a vegades no en feien cap de tot l'any. Un baül valia devers 18 ptes. i així i tot no en feien. Els enterraven amb un llençol, el més aldà de la casa.

El vicari Tronca, Bernadí Font Ferriol,⁷ va anar a dur el combregar a la dona d'en Dominè dels Bous, que estava en el Puig de Bonany. No queda ningú d'aquesta gent. L'acompanyaven, d'escolanets, mestre Andreu Petré i l'amo en Biel París, o Brindat, majoral de Sant Martí, en temps que era escolà mestre Mateu Escolà.

El carretó no pogué arribar per falta de camí, i s'aturaren a son Gurgut. I llavors, tocant el colís,⁸ partiren a peu.

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS -:- BARRERES
BALCONS -:- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA -:- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera, 23

Tels. 52 65 11 - 52 60 63 07240 SANT JOAN

Ferreteria de Sant Joan

C/. de Palma, 17 • 0724 - SANT JOAN
Tel.: 52 65 33

CÒPIES DE CLAUS AL MOMENT

VENDA D'EINES, DE PINTURES,
DE MAQUINÀRIA, BRICOLATGE

— Sen Dominè —deia l'escolanet. I el sen Dominè no sortia. Llavors surt el sen Dominè i diu, en veure'ls per dins el conró, fora camí, perquè no havien trobat el tirany:

— Voltau.

I el vicari Tronca en esser devora li diu:

— An el Bon Jesús no li diuen: Voltau!

Després del combregar, el vicari Tronca li diu:

— La vostra dona està xereca. Podríem parlar del funeralet.

— Res de funeralet. Una misseta ja basta.

— Però deveu tenir qualche cosa -, en veure que estirava tant.

— Molt primet, molt primet.

No quedaren a res. Per ventura en va sortir amb una «missa sagrada». La dona se va morir. El sen Dominè agafà els quatre veïnats i partiren amb sa morta, cap a Sant Joan. Quan són devers son Sanctos, pensen que no duen la clau del cementeri. Posen la morta al porxo del pou de son Sanctos, als rentadors, i van a cercar la clau a cas rector Thomàs.⁹

— Venim per la clau del cementeri: la dona del sen Dominè és morta.

— Bé, digué el rector, vos esperarem a can Ferro o a can Denteta (allà on desemboca la carretera de Vilafranca a Sant Joan, de front) amb so clero. Digau quina hora hi sereu.

— Ca, i noltros ja la tenim a son Sanctos.

El xiprer del cementeri el sembraren l'any 1903, i hi va provar. A cada banda de portal del cementeri vell¹⁰ hi sembraren palmeres, de les quals només n'ha surtat una, la que està dins el flux del terraplè.

Dins la Casa de l'Obra feia com un escalfapanxes, amb dos canelobres i amb un Sant Crist. Tot vell, repulsiu, brut, polsós, ple de mascarades de ciris; el fosser no estava per emblanquinar. Quan no enterraven el mort el mateix dia, el fosser tot sol el vetlava a la Casa de l'Obra. Posava un sac de palla en terra, i devora el mort dormia. Amb dues pessetes ja se considerava pagat.

Fossers. Era mal mirat l'ofici de fosser. La gent els feia amples.

En Bernadí Pericàs, fosser, feia cada any un poc de vi. I per trepitjar els raims se posava les varques, per escrúpols. Es que la feina de fosser la feia descalç. Li deia «vi de marca». Però una filla, Na Marsala, ho digué més clar a un que li preguntà:

— I aquest vi?

— Es diferent d'ets altres. Es vi de varca.

Mestre Guiem de Vilafranca, també fou fosser, i no tenia por dels morts. Vivia a una de les cel·les de Consolació que tenen finestra dins el cementeri.¹¹ Així mateix anava a cavar, per fer quatre jornals.

— No teniu por des morts?

— No, no. Els vius. Aquests que venen caminant fan por, però els qui me duen, no.

En cavar fosses posava el pa en terra, i entre cavegada i cavegada, pegava bocinades. Tot surt de la terra.

Llavors va ser fosser en Miquel Bo, i estava a la caseta d'es Coterno.

Llavors va ser-ho «Es Fosser», que va penjar les nines. Era un home gran, temible, forçarrut. Havia vingut a la vila per fer marges a Sa Bastida i en el cementeri nou. Vivia en Es Ravellar, a una caseta que està en Es Quatre Vents. Hi estigué tres o quatre anys. Era viudo i tenia dues nines, de 9 i 13 anys. Jugaven pes Ravellar; feien caramelles (elles deien «xeremies») d'ordi, i perquè sonassin, per fer-les l'embocadura, amb l'ull de l'ordi arrancat se feien una creu al front, apretant la boquilla. Així sonava la caramella, però poc temps i en collien una altra. Feien naufragi sense voler.

El fosser volia casar-se però, amb les nines, l'al·lota no el volia. Ell es va decidir a eliminar-les. Era el dia del Corpus. Les dues nines havien

anat a la processó, i després de penjar-les ell davallà al poble, plorant i dient:

— M'han mort les nines.

El poble estava tot alarmat. Pujaren a la caseta. Una nina estava penjada a una figuera. L'altra no la trobaven i ell «no sabia» a on era. De tot d'una ja varen creure que era ell. D'ell ningú tenia res que dir. Mai havien dit si les maltractava. Pot ser les estrangulà i llavors les penjà. No pogueren provar que fos ell.

Després va ser fosser en Tomeu Clenxí.¹² Sempre se passetjava amb un sac. Replegava galines, una col, un rellotge. Lo seu era robar galines. De vegades qualcú li deia:

— Me falten dues galines, Tomeu.

— Vaig passar, i ses galines feien qüè-qüec. No ho negava. Les galines les venia.

NOTES

¹ GINARD BAUÇÀ, R. Manuscrits inèdits. APSJ, 29.3.1, 8, 52-57; 29.3.2, 11-13, 25, 41, 66-69.

² A posta de sol.

³ A les nou del vespre, d'hivern, i a les nou i mitja, d'estiu.

⁴ Manats de sarments o de branques primes d'altres plantes.

⁵ Trastos de fusta, romputs o inservibles.

⁶ S'anomenava «Casa de l'Obra» l'edifici construït dins el cementeri per depositar-hi el cadàver des del moment de la conducció fins que arribava l'hora d'enterrar-lo.

⁷ Va ser vicari de Sant Joan (1873-1887) i després rector i arxiprest d'Inca (1887-1914).

⁸ El «colís», pronunciat a Sant Joan «culís», era una campaneta un poc més grossa que les normals, que l'escolà tocava pels carrers del poble i per foravila quan acompanyava el capellà que duia la comunió a un malalt. El seu nom correcte és «corís», perquè també s'emprava dins l'església per avisar els capellans que eren en el cor (una tribuna damunt el portal major del temple) quan començava l'ofici. Aquest costum encara es manté per avisar la gent que espera per la plaça que comenci la missa.

⁹ El Rnd. Miquel Tomàs i Contestí, rector de Sant Joan de 1887 a 1901).

¹⁰ Aleshores entraven al cementeri per l'esplanada de Consolació; encara s'hi veuen dos portals tapiats.

¹¹ L'any 1900, a petició de l'ajuntament, el bisbe cedí l'ús d'una de les cel·les del santuari per habitació del fosser (Vegeu ESTELRICH COSTA, J. *El Pujol de Consolació de Sant Joan*. Monografies santjoaneres, 2. Mallorca, 1993, pàg.75).

¹² Bartomeu Bonet Bauzà, Clenxí, morí als 61 anys, a 18 d'abril de 1950.

*El proper dia 6 de desembre
a les 20 h, a la sala de plens de l'Ajuntament de Sant Joan,
presentació del volum 5è de les Monografies santjoaneres:
Els malnoms de Sant Joan. Segles XIV-XX.
Hi Intervendran: F. Canuto, Cosme Aguiló i Mateu Sastre*

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador
Biblioteca de Sant Joan

*Un dijous matí del mes
d'octubre els nins i nines de
l'Escoleta Sant Vicenç Paül
visitaren la biblioteca.*

*Vet aquí l'interès pels llibres
dels futurs lectors*

**Consell Insular
de Mallorca**

mel i sucre, dolcet, dolcet

Pareix que el govern municipal del nostre Ajuntament s'ha proposat arribar a l'estat ideal de qualsevol polític dins una democràcia: que no el critiquin, sobretot els mitjans de comunicació. L'inconvenient, en el cas del nostre Ajuntament, és que el batle ha triat el sistema més perjudicial per al poble de Sant Joan: no fer res, no invertir a cap projecte amb visió de futur, no fer cap inversió en infraestructura que permeti, a mitjà termini, un mínim desenvolupament econòmic del poble i de les seves empreses. Es conformen amb obres pseudofaraòniques, com el marge de Consolació, que ja estan bé per a ajuntaments que tenen cobertes les seves necessitats en infraestructures productives. En el cas del nostre poble, però, aquestes no existeixen. Un

Potser valdria més arreglar el que tenim en lloc d'invertir a projectes faraònics.

polígon de serveis per a les empreses, una via de circumval·lació per a vehicles pesats, promoció turística, són exemples de projectes que, a la llarga, repercutirien en l'economia del poble. Arribarà que enyoraré l'exbatle, el Sr. Mesquida, que almanco tenia i posava en pràctica projectes i idees, que llavors eren criticats o criticables, o no. Almenys donava tema per parlar i qualche cosa es feia.

El Partit dels Honrats, que ara governa quasi pertot, sembla que té un ciuró negre a Sant Joan. El govern municipal del mateix partit que predicava honradesa enfront de corrupció, malversació i evasió fiscal, s'atreveix a autoritzar quotidianament pagaments de feines i serveis a empreses que presenten com a factura un paperet qualsevol, sense cap tipus d'identificació, ni control legal. Evidentment, això va en detriment dels santjoaners que s'han hagut de retratar davant Hisenda amb una llicència fiscal, i que han pagat i paguen tots els seus impostos, uns impostos que al seu torn són els que mantenen el pressupost de l'Ajuntament. O sia, els que permeten que els funcionaris municipals cobrin i que el batle pugui fer les poques obres que fa, fins i

tot les obres pseudofaraòniques. I el batle ho hauria de mirar, d'on li surten els doblers que administra. Tant de pecat hi ha en malgastar els doblers com en deixar-ne d'ingressar per deixadesa.

Joan Bauçà

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
 Cognoms:.....
 Carrer:.....núm.:.....
 Població:.....cp:.....
 Banc o Caixa:.....oficina.....
 carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

firma

METEOROLOGIA

«EL FRED DE L'OCTUBRE MATA EL CUC I L'ORUGA»

Dia	Temperatura		Precipitació	Cel	Vent dominant	Fenòmens observats
	Max	Min				
1	27	13		clar	variable	
2	24	14	6,6	1/4 tapat	tramuntana	
3	20	11		clar	tramuntana	vent fluix
4	22	10		clar	tramuntana	
5	23	9	53,6	3/4 tapat	tramuntana	
6	15	7	11,5	tapat	tramuntana	vent fluix
7	14	8	7,5	tapat	tramuntana	
8	20	10		2/4 tapat	tramuntana	
9	21	8		clar	mestral	
10	22	10	0,3	1/4 tapat	mestral	
11	22	10		1/4 tapat	mestral	
12	21	8		1/4 tapat	gregal	
13	22	11	2,0	3/4 tapat	gregal	
14	22	12	17,8	tapat	gregal	tormenta
15	16	12	28,4	tapat	tramuntana	vent fluix
16	18	9		1/4 tapat	mestral	
17	20	8		clar	ponent	
18	23	10		clar	variable	
19	23	11		clar	mestral	
20	21	11		clar	ponent	
21	23	10		clar	ponent	
22	23	11		clar	ponent	
23	23	10		clar	ponent	
24	23	14		1/4 tapat	mestral	
25	23	15		2/4 tapat	mestral	
26	22	11		3/4 tapat	mestral	
27	22	12		tapat	mestral	
28	21	11		2/4 tapat	ponent	
29	23	12		1/4 tapat	variable	
30	18	13		1/4 tapat	gregal	
31	19	7		clar	tramuntana	
	21,0	10,5	127,7			

OCTUBRE 1996. Mel i Sucre de Sant Joan. Miquel Alzamora, Guillem Company, Miquel Comp any

Aquesta tardor es caracteritza per la variabilitat dels fenòmens atmosfèrics. Sense haver-hi la virulència d'altres anys, la tardor 96 ha tingut de tot.

Durant la primera quinzena d'octubre hem tingut un temps desbaratat que dugué aigua, fred i mestral, la presència del qual coincidí amb el final del període de pluja. La segona quinzena es va caracteritzar, per contra, pel bon temps i el vent de ponent i mestral, la qual cosa va fer que algú presagiàs un estiuet per sant Martí, «per sant Martí, enceta el cup i tastà el vi».

Durant el mes d'octubre s'han recollit 127,7 litres/m² que es recolliren durant la primera quinzena del mes, que han servit per a la feina de la saor. Així i tot, el torrent d'Horta embestí i el cabdal ja no s'aturat amb les pluges de novembre.

La pluja corresponent a l'any agrícola ha estat la següent:

febrer	50,3
març	36,0
abril	71,6
maig	67,9
juny	49,6
juliol	0,0
agost	49,4
setembre	52,7
octubre	127,7

que suma un total de 600 litres/m².

En definitiva, dues quinzenes diferents, l'una plujosa i humida i l'altra seca i ventosa.

D'altra banda, com a nota anecdòtica, haureu vist que el *Diari de Balears* reproduïx les temperatures i la pluja, si n'hi ha, de la nostra vila, informació que, des del principi, els facilita en Miquel Alzamora.

gener 100,8

Miquel Company i Miquel Alzamora

POBRES SEGRESTATS

De la terra on havies arrelat
arrabassant tes arrels pures
lluny d'horitzó i sol tan aficat
entre parets en greu aire i fosques
tes pensaments d'angúnies han tallat
amb ritme estricte de penúries

I amb feixuguíssim cansament
sens desviar la mirada
amb solitud i sentiment
i llibertat esglaiada
comptant dies en turment
i l'esperança trencada.

Tot pensarós i callat
lluïtant en neguit el viure
en vida vius enterrat
sense plaer ni un somriure
incòmode i mal 'vesat
amb foscor sense temps lliure.

Pot ser la batalla acabi
car és la teva inquietud
i el teu agònic calvari
sens culpa i ple de virtut
tot de dol el teu diari
penós dins el que has viscut.

Ulls clucs tots plens de claror
amb l'esperança frustrada
ton cor pels teus ple d'amor
de nit i de matinada
el dia ple de foscor
i entre els malvats la jornada.

Aquesta inhumana gent
fora sang i sense cor
el seu Déu és el turment
i la tortura son tresor
d'on sevull' vengui el vent
viuen per la plata i or.

Bàrbara Matas

AL FILL DE JOAN MORATINOS I NEUS BORDOY, EL NOSTRE NÉT

Aquest novell hereder
farà el nom pel seu padri
l'anomenaran des d'ara
Arnau en bon Mallorquí

Guardau-lo-mos Sant Antoni
que pugi robust i sa
i que amb ses altres dues nétes
les vegem créixer i medrar.

I que el seu Àngel de la guarda
mai les deixi de sa mà
dues nines i un nin
mos sentim de meravella.

Més no podem desitjar
que els guiï de bona estrella
i els guardi de travelar.

Catalina Jaume de Calicant

DEDICAT AL DIRECTOR DE SA BANCA MARCH I LA SEVA SENYORA, PARES D'UNA PRECIOSA COLLETA DE BESSONS: NIN I NINA

Protegesqui vostres vides
i ses des vostres tres successors
Aquests tres fill que teniu
tresor de la vostra vida
siguin sa vostra alegria
i també sa des seus padrins
i els guiï per bons camins
externs de la seva vida.

Com rossinyols d'alegria
a l'arbre dels pensaments
seran aquests innocents
per voltros de nit i dia
que ses ànsi's i desvels
que de petits vos daran
se convertesquin en goigs
es temps que sobrevendran.

Catalina Jaume de Calicant

Signatura _____ Data _____

Agenda-Novembre

Natalicis

Arnau Moratinos Bordoy (3-XI-96)

Defuncions

Rosa Esquirol Miró (7-VIII-1910/29-X-1996)

Francisca-Aina Oliver Oliver (26-XII-1905/10-X-1996)

Noces

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 24:	Porreres
Dia 1 des.:	Sant Joan
Dia 8:	Vilafranca
Dia 15:	Ariany
Dia 22:	Montuiri
Dia 29:	Petra

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7.50 h; 13.00 h; 15.20 h; 16.20 h; 18.20 h; 19.30 (dies feiners).

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8.25 h; 10.00 h; 18.25 h; 19.30 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica

Centre sanitari: 8 h - 13.00 h (de dilluns a divendres).

PAC de Vilafranca: resta d'hores.

Horari de farmàcia

Hivern: de 10 h a 13.30 h / de 17 h a 20 h

Estiu: de 10 h a 13.30 h / de 17.30 h a 20.30 h

Horari de misses

20 h (dies feiners) / 10.30 h i 20 h (dies festius)

Consolació: 18 h

Telèfons d'interès

Bombers: ..... 085 / 55 00 80

Centre Sanitari: 52 63 11

GESA: 55 41 11

Ajuntament: 52 60 03

Apotecaria: 52 62 52

Centre meteorològic: 26 46 10

Guàrdia Civil: 56 00 27

OCB: 72 32 99

PAC (Vilafranca): 56 05 50

Ambulàncies Balears 55 40 75

Urgències UVI 061

Telèfon d'emergència 112

Polícia Nacional 091

El temps

Pluviometria		G. Company		
Octubre	Dia 2	6,6	Dia 13	2,0
	Dia 5	53,6	Dia 14	17,8
	Dia 6	11,5	Dia 15	28,4
	Dia 7	7,5		
	Dia 10	0,3		
Total mes		127,7		
Total acumulat:		644,3 l/m ²		

La lluna

Plena de dia 1 a dia 3

Minvant de dia 4 a dia 11.

Nova de dia 12 a dia 18

Creixent de dia 19 a dia 25

Plena de dia 25 a dia 30

Efemèrides

NOVEMBRE DEL 76 A SANT JOAN

- La revista *Sant Joan*, que editava el Teleclub, va dedicar una àmplia informació sobre el pare Rafel Ginard.
- Al Teleclub s'hi feren un cursos d'estudis agrícoles.

OCTUBRE DEL 86 A SANT JOAN

- Guillem Gayà va deixar la presidència de l'APA de Sant Joan, després de nou anys. Fins aleshores havia estat l'únic president. El substituï Petra Walkowiak.
- Dia 29 es va presentar a Can Tronca el llibre *Històries i memòries*, de Miquel Gayà i Sitjar..

Gracià Sánchez

TERANYINES

Si vols fer poble
i conèixer la teva història
subscriu-te a les

MONOGRAFIES SANTJOANERES

